

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/41/2020
Identifikačné číslo spisu: 5019200157
Dátum vydania rozhodnutia: 26.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5019200157.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobkyne: REPRUF, s.r.o, so sídlom 022 01 Čadca, Palárikova 76, IČO: 47 237 198, právne zastúpená JUDr. Ing. Zuzanou Kvakovou, advokátkou, so sídlom 010 01 Žilina, J. M. Geromettu 146/1, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, za účasti: A. Z. F., bytom XX-XXX G.-G., A. XC, A. F., o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. 11750-3/2019-BA z 15.01.2019, o kasačnej sťažnosti sťažovateľky (žalobkyne) proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 28Sa/8/2019-45 z 05.11.2019 takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .
- II. Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom č.k. 28Sa/8/2019-45 z 05.11.2019 Krajský súd v Žiline podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovanej č. 11750-3/2019-BA z 15.01.2019, ktorým táto odvolanie žalobkyne ako zamestnávateľka zamietla a v celom rozsahu potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca č. 45866-1/2013-CA zo 30.09.2013, ktorým bolo rozhodnuté, že pánovi A. Z. F. (zamestnancovi žalobkyne) nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy od 01.02.2012.

2. Krajský súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, že z obsahu žaloby je nepochybné, že všetky žalobné námietky žalobkyne smerujú k namietaniu porušenia subjektívnych práv ďalšieho účastníka konania (zamestnanca žalobkyne), pričom v administratívnom ani súdnom konaní nebolo preukázané, že by postupom správnych orgánov došlo k porušeniu subjektívnych práv žalobkyne, keď predmetom rozhodnutí žalovanej nebolo rozhodovanie o odvodovej ani inej povinnosti žalobkyne. Krajský súd poukázal aj na rozsudky najvyššieho súdu sp.zn. 10Sžso/23/2015 z 24.08.2016 a 10Sžsk/26/2017 z 18.07.2018 v obdobných veciach. Vývodil tak záver, že žalobkyňa nemá aktívnu hmotnoprávnu

legitimáciu na podanie správnej žaloby z dôvodu, že nebolo zasiahnuté do jej subjektívnych práv alebo právom chránených záujmov, ani na nich nebola priamo dotknutá. Vyslovil preto, že meritórne námietky uvedené v žalobe nie sú spôsobilé zvrátiť napadnuté rozhodnutie žalovanej a aj bez meritórneho vyhodnotenia žalobných námietok je tieto potrebné bez ďalšieho považovať za bezpredmetné.

3. Proti rozsudku krajského súdu včas podala kasačnú sťažnosť žalobkyňa z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP a žiadala, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie konanie a priznal jej právo na náhradu trov konania. Nesprávne právne posúdenie žalobkyňa videla v tom, že krajský súd dospel k záveru, že nie je aktívne legitimovaným subjektom na podanie žaloby. Argumentovala, že postup žalovanej zasiahol aj do jej subjektívneho práva na slobodné podnikanie, nakoľko rozhodnutím žalovanej bolo znemožnené vykonávať právomoc koordinačných nariadení v oblasti práva sociálneho zabezpečenia. Kasačnému súdu preto navrhla, aby sa zaoberal otázkou prekročenia právomoci Sociálnou poisťovňou vydať preskúmané rozhodnutie, pričom poukazovala na čl. 2 ods. 1, čl. 11, čl. 13 ods. 3, čl. 1 ods. 3 písm. j/, tzv. základného nariadenia a čl. 16 ods. 1, ods. 2 a ods. 4, tzv. vykonávacieho nariadenia. Namietala oprávnenie správnych orgánov oboch stupňov vôbec vydať rozhodnutie o nevzniknutí povinného poistenia žalobcu (pozn. kasačného súdu: správne zrejme malo byť uvedené ďalšieho účastníka) podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bodu prvého zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, nakoľko toto nie je v ich zákonnej kompetencii vzhľadom na skutkové okolnosti prípadu. Krajskému súdu tiež vytkla, že sa nezaoberal dohodou medzi príslušnými inštitúciami členských štátov týkajúcou sa určenia uplatniteľnej legislatívy a podporne poukázala aj na rozhodnutie veľkého senátu najvyššieho súdu sp.zn. 1Vs/1/2018. Sťažovateľka mala za to, že z rozhodnutia krajského súdu nie je zrejmé, či resp. ako bola definitívne určená uplatniteľná legislatíva, resp. akým spôsobom prebehla dohoda medzi žalovanou a poľským styčným orgánom a z administratívneho konania tak nevyplýva skutočnosť podstatná pre vydanie riadneho rozhodnutia v súlade s právnymi predpismi.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačné sťažnosti žalobkyne nie je možné vyhovieť.

5. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

6. Podľa § 177 ods. 1 SSP správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

7. Podľa § 177 ods. 2 SSP ochrany iných ako subjektívnych práv sa môže domáhať len prokurátor alebo subjekt výslovne na to oprávnený zákonom.

8. Podľa § 178 ods. 1 SSP, žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

9. Správny súdny poriadok v § 178 ods. 1 priznáva aktívnu legitimáciu na podanie žaloby na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá o sebe tvrdí, že bola ako účastník administratívneho konania na svojich právach alebo právom chránených záujmoch ukrátená rozhodnutím alebo opatrením orgánu verejnej správy. Iný subjekt (okrem prípadov uvedených v § 178 ods. 2 a 3 SSP) nie je aktívne legitimovaný na podanie takej žaloby v prospech inej osoby. So zreteľom na ustanovenie § 178 ods. 1 treba považovať za náležitosť žaloby aj konkrétne tvrdenie žalobcu o tom, že bol ukrátený na svojich právach nezákonným rozhodnutím správneho orgánu, pričom musí ísť o subjektívne práva vyplývajúce z právneho predpisu. Len tak môže súd posúdiť otázku aktívnej legitimácie žalobcu.

10. Žalobu podľa § 178 a nasl. SSP môže podať len ten, kto bol správnym rozhodnutím alebo opatrením ukrátený na svojich právach a nielen na svojom záujme. V správnom súdnictve pri rozhodovaní o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov súd poskytuje ochranu iba subjektívnym právam žalobcu. Ten, kto o sebe tvrdí, že je žalobcom, musí byť preto súčasne aktívne legitimovaný hmotnoprávne, čo znamená, že musí ísť o skutočné ukrátenie. Nedostatok hmotnej legitimácie má za následok zamietnutie žaloby.

11. V tomto kontexte kasačný súd (v zhode so žalovanou) odkazuje aj na uznesenie Ústavného súdu SR, sp.zn. IV. ÚS 228/2011-9 zo dňa 02.06.2011, podľa ktorého: „Na aktívnu legitimáciu na podanie žaloby o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) nestačí, že žalobca bol účastníkom správneho konania (alebo sa s ním v správnom konaní malo ako s účastníkom konať), ale zároveň musel byť ako účastník správneho konania rozhodnutím, preskúmania zákonnosti ktorého sa domáha, ako aj postupom správneho orgánu na svojich právach ukrátený. Správne súdnictvo tak nie je založené na verejnej žalobe (actio popularis), ktorá by umožnila komukoľvek podať žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Ukrátenie práv žalobcu musí byť v žalobe tvrdené a podložené a aspoň potenciálne možné. Ako vyplýva z uvedeného, samotné postavenie účastníka v správnom konaní ešte k naplneniu podmienky dotknutosti, resp. ukrátenia práv žalobcu nevedie.“

12. Aktívna legitimácia na podanie žaloby je jednou z podmienok konania a je potrebné ju skúmať.

13. Krajský súd postupoval procesne správne, keď sa prioritne zaoberal otázkou, či žalobkyňa je aktívne hmotne legitimovaná na podanie žaloby a následne aj správne skonštatoval, že ide o takú procesnú podmienku, nedostatok ktorej nie je odstrániteľný a procesne má za následok zamietnutie žaloby.

14. Kasačný súd v zhode s názorom krajského súdu dospel k záveru, že žalobkyňa sa žalobou domáhala ochrany iných než svojich subjektívnych práv, konkrétne sa domáhala ochrany práv svojho zamestnanca (ďalšieho účastníka), keď vo svojej žalobe (a ani následne na výzvu súdu zo 17.05.2019) jednoznačne nepreukázala a nešpecifikovala akým konkrétnym spôsobom bola poškodená na svojich právach (nie na právach zamestnanca), či z akých dôvodov sa tak domnieva.

15. Krajský súd dôvodne poznamenal, že ďalší účastník, o ktorého právach a povinnostiach bolo napadnutými rozhodnutiami rozhodované, nepodal voči rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu odvolanie a následne ani správnu žalobu, pričom ani v rámci správneho súdneho konania nebrojil proti napadnutým rozhodnutiam a zostal nečinný. Z jeho postoja (nekonania) tak možno predpokladať, že sa s rozhodnutiami správnych orgánov stotožnil.

16. Pokiaľ žalobkyňa už v žalobe argumentovala nedostatkom právomoci žalovanej a správneho orgánu prvého stupňa vydať rozhodnutie o nevzniku povinného poistenia jej zamestnanca, kasačný súd dodáva, že napriek tomu v rozhodnutí a ani v postupe žalovanej nebolo možné vzhľadnúť porušenie subjektívnych práv žalobkyne. Nepochybil preto krajský súd, keď v odôvodnení svojho rozsudku meritorne námietky bez ďalšieho vyhodnotenia považoval už za bezpredmetné.

17. Uvedený záver (ohľadom nedotknutia subjektívnych práv sťažovateľky napadnutými rozhodnutiami správnych orgánov a ohľadom nedostatku aktívnej hmotnej legitimácie žalobkyne na podanie žaloby) nie je spochybnený ani závermi, ku ktorým dospel veľký senát najvyššieho súdu v konaní pod sp.zn. 1Vs/1/2018, na ktoré rozhodnutie sťažovateľka v kasačnej sťažnosti poukazovala.

18. Z vyššie uvedených dôvodov považoval kasačný súd kasačnú sťažnosť žalovanej za nedôvodnú a zamietol ju podľa § 461 SSP.

19. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 v spojitosti s ust. § 167 ods. 1, § 168 a § 169 SSP a neúspešnému sťažovateľovi, žalovanej a ani ďalšiemu účastníkovi náhradu trov

kasačného konania nepriznal, keďže neboli naplnené predpoklady uvedené v týchto zákonných ustanoveniach potrebné pre priznanie náhrady trov konania.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.